

Torpinventering i Stora Åby socken Nr. 84 i inventeringen.

Torpets namn: Torp på Bro

Tillhört gården: Bro.

Torpets art: Backstuga.

Siste brukare av torpet: Före detta grenadjären Anders Herman Alm född 1859 i Stora Åby. Död 29/6 1936. Hustrun Klara Josefina född Skenberg 1858 i Stora Åby. Död 4/12 1934. 7 barn.

Husen finns inte kvar. Torpet monterades ner och flyttades till Heda.
Torpets geografiska läge är utsatt på ekonomiska kartan med nr: 1.
Torpets plats i terrängen har återfunnits.

Markens nuvarande ägare: Bröderna Yngve och Magnus Karlsson.

Kommentar i övrigt: Alm antogs som knekt för Krisseby 1877 och han får avsked 1894 och flyttar till torpet på Bro. han försörjer sig som skrothandlare och går omkring i Socknen och köper upp tagel, skrot m.m. Familjen Alm var mormor och morfar till Allan Tunér Ödeshög.

Källor: Husförhörslängder, Skifteshandlingar, Ortsbefolkning.

Inventerare: Boets Torpinventeringscirkel. Med början år 1992

Bestående av: Harry Ström, Hans Rydberg, Rune Sandberg, Hans Wigren, Siri Nilsson, Sture Johansson, Berit Fransson, Ingmar Karlsson.

Videofilm nr: 5

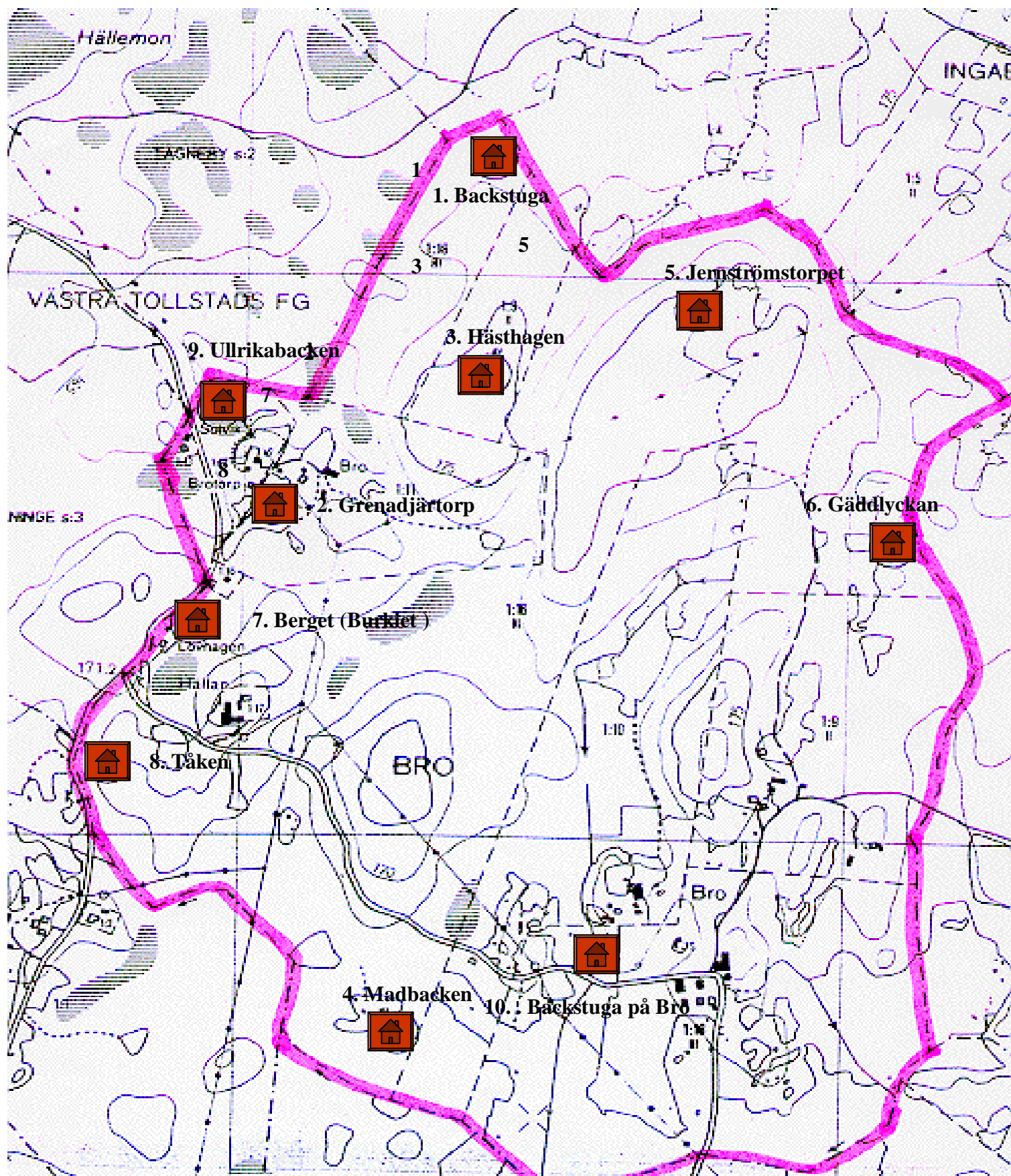
Skyltbeskrivning

84. Bro

Backstuga Bro ägor. Sist boende Före detta grenadjären Anders Herman Alm född 1859 död 1936. Hustrun Klara Josefina Skenberg född 1858 död 1934..

Anders Herman och Klara Josefina Alm

Backstuga på Bro ägor

Makarna Anders Herman och Klara Josefina Alm

Från Astrid Anderssons bok.

I gränsen mellan Hällemon, Månsabola och Bro finns några grundstenar och rester av en spismur samt något gammalt äppelträd. Där låg i början av 1930 – talet ett litet ställe, en stuga och ett par uthus i en glänta i skogen. Det brukade ligga skrothögar kring husen i olika storlekar. Där bodde Alm och hans gumma.

Han drog omkring med en kärra försedd med cykelhjul och samlade lump och skrot och tagel. Hans ena hand var borta och ersatt med en järnkrok. Alms hade haft många barn, men de var för länge sedan utflugna ur boet. Alm hade också en liten häst, vilken han sålde 1924. Det var innan vi kom till Månsabola.

Mor Alm brukade hämta posten ute vid landsvägen. I stugan hade de en uppbäddad säng, där hon lade posten i olika högar: Månsabola, Prästabola, Ingabola och Dalen. Så vi gick dit och hämtade var sin post. Jag kommer ännu ihåg, att det brukade surra några vårflugor i ett fönster, när vårsolen tittade fram. Alms var ett mycket rart och trevligt par, så det var roligt att hämta posten där.

Alms hade som de flesta andra gift sig i sin ungdom. Hustrun var av tattersläkt, men hon var en ordningsam, duktig och snäll maka och mor. Alm hade väl som andra olika arbeten, vad som helst som gick att få. Men så kom olyckan. Han fick ena handen avsågad, när han arbetade på ett sågverk i Krisseby. Inga försäkringar fanns, inga bidrag av något slag. Men Alms klarade ändå fram sin stora familj utan hjälp.

Han började handla med skrot, lump och tagel. Han var ärlig och betalade punktligt, om han blev skyldig, och låg ingen till last. Barnen växte upp och klarade sig bra.

Ett par år in på 30 – talet dog gumman.

Alm blev ensam i stugan. Han fortsatte lite med sina affärer. En dotter bodde med sin familj på Dags mosse och hon kom och hjälpte honom ibland. När Alm sålt ett skrotparti och hade pengar hemma i stugan, var han väl lite rädd för tjuvar och rånare. Då lade han sin laddade pistol på en stol vid sängen. Men ingenting hände. Snart var även Alm borta och skogen har återtagit den lilla boplatsen.

Alm hade en son som hette Pelle. Han bodde med sin familj långt upp mot eller i Trehörna socken i ett illa beläget ställe. De hade väl en ko och kanske en gris. En mild vinterdag kom Pelle och ville, att jag skulle köra ett halmläss från Alms till hans hem där långt uppe i skogarna. Jag fick väl för en häst för ett åkdon och for bort till Alms.

Vi lastade på lasset och sen bar det iväg allt längre upp i skogarna. Vi kom fram till en sjö och där var vägen slut. Men där stod sex-sju barn och väntade. Bakom sjön bodde Pelle med sin stora familj. Isen bar inte häst och lass. Men barnen hade ett långt rep med sig.

Nu spände vi ifrån hästen. Pelle band repet i skaklarna och sen ställde han sig själv och barnen utmed det långa repet, så att tyngden blev fördelad på den svaga isen. Så bar det ut på isen med halmlasset. Jag fick leda hästen förbi på en liten smal gångstig utmed sjökanten. Därute på sjön såg jag Pelle och barnen med lasset. Men det gick bra. Isen höll!

Vid sranden satte jag för hästen igen och körde upp till den lilla ladugården. Vi lastade in halmen och jag fick en kaffetår. Sen bar det åter ut på sjön med Pelle och barnen, medan jag gick stigen tillbaka. När jag kom hem var det sena kvällen, men det var inte kallt och så var det fullmåne, så halmresan gick bra hela tiden.

Några år senare gjorde jag åter en resa till samma trakt med samma häst. När vi kom till den lilla vägen, som ledde till Pelles hem, ville hästen gå ner på den. Den hade ett riktigt hästminne, som kunde komma ihåg och känna igen den lilla vägen i den stora skogstrakten.

Hans Rydberg läser om Backstugan på Bro

